

ἐγέλων τοῖς νεανίαις τοῦ Πλουμελέκ, ἵνα δείξωσι τοὺς λευκοὺς καὶ μαργαριτοειδεῖς αὐτῶν ὀδόντας.

Ὡμίλου περὶ τῶν κτυπημάτων, ἅτινα ἀντηλλάγησαν κατὰ τὸ τελευταῖον προσκύνημα τοῦ Μολάκ ἢ τοῦ Σαίν-Κονγάρ.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἑορταὶ ἄνευ διςπληκτισμῶν· τοῦτο δ' ἀποδεικνύει ὅτι ἐπαξίως ὑπερασπίζει τις τὴν σημαίαν τῆς ἐνορίας.

Ἄλλως τε δὲν εἶναι ὄνειδος νὰ κτυπᾷται τις· τὸν ἀντίον, εἶναι αἰσχρὸς νὰ ἦναι τις δειλός, τοιοῦτος δὲ δὲν εἶναι ὁ Βρεττανός.

Ἀπαγε!

Γενναῖος μαχητής, προκειμένου περὶ κτυπημάτων, ἦτο ὁ Ἰάκωβος Κερανδάλ, ὅστις πανταχοῦ ὅπου ἀνάγκη παρίστατο ἀντεπροσώπευε γενναίως τὸν τόπον του.

Διὰ τοῦτο, μεθ' ὅλα τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα κρύφα, ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων αὐτὸν εἰς ἄκρον.

Ἡ γενναϊότης θεωρεῖται ὡς τιμὴ ἐκεῖ ὅσον εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, Ἀληθῶς ὁ Ἰάκωβος ἦτο ἀνδρεῖος, ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον καὶ ἑτοιμὸς πάντοτε ν' ἀνδραγαθήσῃ.

Καὶ ὁ Κορεντίνος ἦν ἐπίσης γενναῖος, ἀλλ' ὀλιγώτερον τοῦ Ἰακώβου τολμητίας.

Ὁ Ἰάκωβος ἦν δημοφιλέστερος.

Εἰς τὰς ἐνορίας θὰ ἀνύψουν καὶ θὰ ἔφερν αὐτὸν ἐν θριάμβῳ ἂν ᾔθελεν.

Ἡγάπων τὸν Ἰβ διὰ τὸν ἐντιμὸν χαρρακτῆρά του,

Ἐθαύμαζον τὸν Κορεντίνον διὰ τοὺς εὐγενεῖς αὐτοῦ τρόπους καὶ τὴν καλὴν συμπεριφορὰν του.

Ἀλλ' ὁ ἥρωας τῶν προσκυνημάτων καὶ τῶν πανηγύρεων ἦν ὁ Ἰάκωβος.

Ὁ Ἰάκωβος διηγείρεν ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμόν.

Ἐλάτρευον αὐτόν.

Οἱ κώδωνες ἤχουν τὸ τελευταῖον, ἡ δ' ἐκκλησία τοῦ Ἐλβὲν ἦτο ἐμπλεὺς πλήθους· τὸ κοιμητήριον ἦν πλήρες ἐπίσης μέχρι τῶν τειχῶν καὶ αὐτὸς ὁ κῆπος τοῦ ἱερέως εἶχε καταληφθῇ, ὅτε ἡ ἀμαξία τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τοῦ Ζοσελὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Στρατάρχου.

— Νά, ὁ κύρ Λεσγιδού! ἀνέκραξεν ἡ Νιότ.

— Τόσω πρωῒ, ὑπεντοθόρισε ἡ κυρὰ Ζακού. Δὲν κοιμᾷται ἡ μαϊμού!

[Ἐπεται συνέχεια].

*Κ.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὰ «Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα» κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν. Φύλλα προηγούμενα εὐρίσκονται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἡμῶν, εἰς πάντα τὰ Ὑποπρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, καὶ τοῖς κ.κ. Ἀνταποκριταῖς ἡμῶν.

F. D. GUERAZZI

Η

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

ΙΣ'

Τὴ μία μάχῃ, ἔπειτα τὴν ἄλλῃ,
Ποῦ ἐγίνοντο μαζὶ εἰς δύο μέρη
Θὰ σὰς εἰπῶ... Ἡ λύσσα ἦτανε τόση,
Π' ὅποιος ἀπὸ μακρὰ νὰ καταβαίνον
Ἐβλεπε τὰ σπαθιά 'ς ταῖς πανοπλίαις.
Κόβοντας ἀπ' αὐταῖς τόσα κομμάτια
Ἐτρεψε ἐπὶ τὸ φόβο σὰν καλὰ μὲν.

(ΟΡΓΑΝΟΔΟΣ ΕΡΩΝΕΝΟΣ)

Ἴσως ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῆς καρτερίας. Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυὸς ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκτὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἠσθάνετο ὅτι τὸ θάρρος αὐτοῦ ἐκινδύνευε νὰ ἐκλείψῃ.

Ἄν τις ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του, θὰ ἔβλεπεν ὅτι οἱ παλμοὶ τῆς, οὔτε ταχύτεροι, οὔτε βραδύτεροι ἦσαν τῶν συνήθων. Ὅτε πᾶσα ἐλπίς ἐξωτερικῆς βοήθειας ἐξέλιπεν, ἡ ψυχὴ του εὐρεθεῖσα ἐν τῇ διλήμματι: ἢ νὰ ὑποκύψῃ ἡττηθεῖσα, ἢ νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ κινδύνου, ἀνέπτυξε τοιοῦτο σθένος, οἷον οὐδέποτε ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἱκανὴ ν' ἀναπτύξῃ, ἂν μὴ ἐπῆρχετο ἡ περίστασις.

Ἡ γαλέρα εἶχε βυθισθῇ εἰς μιλλίου περίπου ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπόστασιν, μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Λινάρου καὶ τῆς Σιβιταβέικιας· ὁ δὲ Κάρολος ἐξῆλθεν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ τόσον κεκοπιανώς, τόσον ἐξηντημένος, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ζωὴ διετηρήθη μόνον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῇ θαλάσῃ.

Τὴν πρωτὰν, ὁ φιλόδοξος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ προωρισμένος ὅπως ἀνατρέψῃ τὸν θρόνον τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου, εὐρέθη ἀναίσθητος ἐπὶ τῆς ἀμμου, παγωμένος καὶ καταβροχος.

Ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο ἀτιμωρητὶ νὰ τὸν προσβάλῃ· ὁ δειλότερος, νὰ τὸν φονεύσῃ.

Μία μόνη, ἔστω καὶ ἀσθενεστάτη πνοή, ἠδύνατο νὰ σβέσῃ τὸν ζωϊκὸν σπινθῆρα, ὅστις ὠλισθαίνειν, οὕτως εἰπεῖν, τρέμων περὶ τὴν ἑδρὰν τῶν συναισθημάτων. Ἡ τοῦ ἡλίου θερμότης, εἰσδύουσα εἰς τὰς φλέβας του, ἤρξατο νὰ θερμαίνῃ τὸ αἷμα του καὶ ν' ἀνακαλῇ τὴν ζωὴν εἰς τὰς συνήθεις αὐτῆς λειτουργίας. Ἐπὶ τέλους, ὁ Κάρολος ὑπεγερθεὶς ἐκάθησεν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος οὐδὲν ἐνθυμούμενος καὶ βλέπων μετὰ τρόμου τὴν θάλασσαν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἰθριος, ἡ θάλασσα ἤρεμος. Μαρτύρια δὲ τῆς φοβερᾶς αὐτῆς ὀργῆς, ἐφαίνοντο ἐπιπλέοντα, κωπηλαται, σανίδες καὶ κῶπαι. Φαιδρά, κυανόχρους καὶ ὠραία, ἐκινεῖτο βραδέως, ὡς τὰ βήματα

τοῦ Κυρίου, προσκαλοῦσα τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν θαλήτρων τῆς ἡδονῆς νὰ ἐμπιστευθῶσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀπειρον ἐπιφάνειάν της.

Τοιαῦτα θέλητρα ἔχει καὶ ἡ ἀμαρτία! Ἐν μέσῳ τῶν λειψάνων τῆς τρικυμίας, διεκρίνετο Ἄρμάνδος, ὁ δυστυχὴς κυβερνήτης. Ἐπλεεν ὕπτιος, καὶ ἡ γαστήρ αὐτοῦ, ἡ ἐκ φύσεως ἐξωγκωμένη, εἶχεν ἐξογκωθῇ ἔτι μάλλον, ὡς ἐκ τοῦ καταποθέντος ὕδατος. Φερόμενος τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ἐφαίνετο ὥσπερ πλέουσα νῆσος. Καὶ ὅτε μὲν τὸ κύμα, ἀνυψοῦν αὐτὸν ἐπὶ τῶν νώτων του, ἐφαίνετο θέλον νὰ τὸν ἀποδώσῃ εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' αἰφνης ἀποσυρόμενον τὸν μετέφερε μακρότερον ἢ πρὶν· ὅτε δὲ ἀπέθετεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς παραλίας, ἀλλ' αἰφνης, ὥσπερ μετανοήσαν, ἐπανερχόμενον τὸν ἤρπασεν αὐθις. Ἄν δὲ ἀπαξ ἡ δις ἤρχετο ἀσθενές, ὥπισθοχωρεῖ ὅσον ἠδύνατο, ὥσπερ θέλον νὰ ἐφορμήσῃ ἰσχυρότερον· οὕτω δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἡ τετάρτην ἐπάνοδον, περιβάλλον αὐτὸν διὰ τῶν ἀφρῶν του καὶ κοχλάζον, τὸν ἐπανεφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐν θριάμβῳ. Ἐφαίνετο παιδίον παίζον μετὰ τοῦ ἀθύρματός του... ἀλλὰ τὰ ἀθύρματα τῆς θαλάσσης εἶναι συντρίμματα πλοίων καὶ πτώματα.

— Πτωχὲ κυβερνήτῃ Ἀρμάνδε! εἶπε στενάχας ὁ Κάρολος, ἀφοῦ παρετήρησεν αὐτόν, καὶ ἐβυθίσθη εἰς ἀλγεινὰς σκέψεις.

Εἶτα, ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε μακρὰν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος πλοῖά τινα, τὰ ὅποια, ὠθούμενα ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου, ἔπλεον πρὸς τὴν γῆν.

Ὁ Κάρολος, λησμονήσας πᾶν ἄλλο αἰσθημα, ἀγωνιῶν μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος, ἠγέρθη ὀρθίος, προσπαθὼν νὰ διακρίνῃ ἂν τὰ πλοῖα ἐκεῖνα ἦσαν ἐκ τῶν ἰδικῶν του.

Ὁ οἶκος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ φιλοδόξου ὁμοιάζει πρὸς τὰ ἐν τῇ νῆ τοῦ παράφρονος φωτεινὰ διαλείμματα.

Ὁ κυβερνήτης Ἀρμάνδος καὶ οἱ ἐν τῇ συμφορᾷ συνάδελφοί του ἐλησμονήθησαν διὰ παντός!

— Μὴ μὲ ἀπατῶσιν οἱ ὀφθαλμοί μου; μὴ μὲ πλανᾷ ὁ πόνος μου; ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπως ἴδῃ καλλίτερον. Δὲν εἶναι ἐκεῖνη ἡ προσφιλὴς σημαία μου; εἶναι βεβαίως κυανῇ... ναί... ὅχι... Ἄ! εἶθε μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Διονυσίου νὰ ἦναι αὐταὶ αἱ γαλέραι μου, καθὼς ἡ σημαία των εἶναι πράγματι κυανῇ... ἀλλὰ φεῦ! καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ Μαρφρέδου ἔχει τὸ ἑῷαφος κυανοῦν... ἀλλ' ὁ λευκὸς ἀέτος εἶναι μεγάλος καὶ θὰ διεκρίνετο... ὦ! καθὼς ἐκυμάτισαν, εἶδον μίαν πυχὴν ἐρυθράν... ναί, ἐρυθράν... ὦ ἅγιε Μαρτίνε! ἡ σημαία μου!... τὰ χρυσὰ κρίνα!... καὶ τὸ ἐρυθρὸν δίκρανον!...

Ταῦτα λέγων, ἐξεδήλου τοιοῦτοτρόπως τὴν χαρὰν του, ὥστε καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, ἐνθυμούμενος βραδύτερον αὐτὴν, ἠρυθρία, διότι εἶναι ἀρχαῖόν τι γνωμικόν, ὅτι «οὐδεὶς εἶναι ἥρωας, ὅταν ἦναι μόνος».

Ἡ τύχη, ὡς γυνή, βαρυνθεῖσα τὸν

Μαμφρέδην, ἠκολούθει τὰ ἴχνη τοῦ Καρόλου, καὶ ὡς γυνὴ κατέλιπε τὸν ἀγαθὸν χάριν τοῦ μὴ τοιούτου.

Οἱ ἀπὸ τῶν γαλερῶν, διακρίναντες τὰ σημεῖα, ἄτινα ἐποίει αὐτοῖς ὁ Κάρολος, προσήγγισαν εἰς τὴν παραλίαν, καὶ οἱ Γάλλοι ἐχαιρέτισαν τὸν κύριόν των μεθ' ὅσης χαρᾶς δὲν θὰ ἐχαιρέτιζον καὶ ἀνθρώπον ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν διὰ θαύματος.

Οὐ μακρὰν τοῦ μέρους, ἐνθα ἦσαν, διεκρίνοντο τὰ κωδωνοστάσια, οἱ θόλοι τῶν ναῶν καὶ αἱ ὑψηλότεραι τῶν οἰκίων πόλεως τινος — τῆς Σιδιταβέικιας — ὅπου ὁ Κάρολος ἔφερεν ἀκτοπλοῶν τὰς εἰκοσιν αὐτοῦ γαλέρας.

Καταλιπὼν δ' αὐτὰς ἐκεῖ μετὰ τοῦ πλείστου τῶν πληρωμάτων, ἀπῆλθε κατεσκευασμένως εἰς Βιτέρβον, ὅπου ἦτο ὁ Πάπας. — Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους, ὡς ἀνθρώποι συνδεόμενοι διὰ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ συμφέροντος δύνανται νὰ ἐναγκαλισθῶσιν.

Ὁ δὲ Μομφόρτ, εὐνοηθεὶς καταπληκτικῶς ὑπὸ τῆς τύχης, διηγήθη τὴν Ρωμανίαν, ὅπου ἔδραμον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ Γουέλφοι τῆς Ἰταλίας, ἐν οἷς καὶ τετρακόσιοι Φλωρεντῖνοι, καὶ ἐβάδιζε πρὸς τὸ Βιτέρβον.

Ὁ Κάρολος ἔχαιρε μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ Μομφόρτ, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῇ τῶν τετρακοσίων Φλωρεντίνων, οἵτινες εἶχον προστεθῇ εἰς τὸν στρατὸν του.

Ὅτε οἱ Γιβελλῖνοι, χάρις εἰς τὸν Φαρινάταν, ὑπερίσχυσαν ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1260 πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Γουέλφοι φυγόντες, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 13 Σεπτεμβρίου, κατέφυγον εἰς Λούκκαν, ὅπου διέμειναν ἐπὶ μακρόν, ἄχρις οὗ τῶν τῆς πόλεως ταύτης κατοίκων, οἵτινες εἶχον δεχθῇ αὐτοὺς προθύμως, ἡττηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀητητήτου ἐκείνου ἀνδρός, ἡναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσιν ἄστυλὸν ἀσφαλέστερον, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν σκληρὰν καταδιώξιν τῶν ἐχθρῶν των.

Περὶπτωσις ἀξιοθρήνητος!

Πολλοὶ δέσπονται ἔτεκον ἐπὶ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου Πελεγρίνου. Πολλοὶ εὐπατρίδαι ἀπέθανον τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους καθ' ὁδόν!... Ἐπειδὴ ὁμως — καθ' ὃ λέγει ὁ ταῦτα διηγούμενος ἱστορικὸς — ἡ ἀνάγκη καθιστᾷ τὸν ἀνθρώπον γενναῖον, ἀποσυρθέντες εἰς Βονωνίαν, ἤρξαντο ν' ἀσκήνται καθ' ἐκάστην εἰς τὰ ὅπλα, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέκτησαν φήμην ἀνδρείων ἵπποτων. Προσκληθέντες ὑπὸ τῶν ἐν Μοδένῃ Γουέλφων, κατέβαλον τοὺς ἐκεῖ Γιβελλῖνους. Αὐτὸ τοῦτο ἐπραξαν καὶ ἐν Ρηγίῳ, ὅπου δώδεκα αὐτῶν, κληθέντες μετὰ ταῦτα Παλαδῖνοι, ἐφόνευσαν τὸν ἀγρίον γίγαντα Τάκαν, ὅστις διὰ φοβεροῦ σιδηροῦ ροπαλοῦ ἐφόνευσεν πάντας ὅσους εὐρίσκεν ἐνώπιόν του, ὡς δύναται νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης — ἂν ἐπιθυμῇ νὰ μάθῃ τὰ γεγονότα ταῦτα, ἅτινα εἶναι ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας ἱστορίας — ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τοὺς ἄνδρας τούτους, οἵτινες εἶχον ἀποκτήσει μεγάλην φήμην κατὰ τοὺς πολέμους ἐκείνους, φέ-

ροντας πολυτελεῖς πανοπλίας καὶ ἱππεύοντας ὠραιοτάτους ἵππους, ἦγεν ὁ Γουίδος Πόλεμος, ἐκ τοῦ τῶν κομήτων Γουίδων οἴκου, δισέγγονος τοῦ Γουίδου Αἵματος, ἐκείνου, ὅστις ἐσώθη ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Ρεβενναίων γενομένης γενικῆς τῆς οἰκογενείας του σφαγῆς, ἂν ἦναι ἀληθὴ τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χρονογράφων ἱστορούμενα.

Ὁ Κάρολος, στερούμενος χρημάτων ἔδιδεν ἀφειδῶς ὑποσχέσεις· ὁ δὲ Πάπας, ἀφέσεις ἀμαρτιῶν.

Ὁ τελευταῖος οὗτος, τόσον ἠγάπησε τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, ὥστε ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ φέρωσι τὴν σημαίαν του, ἔχουσιν φοινικοῦν ἀστὸν, κρατοῦντα διὰ τῶν ὀνύχων του πράσινον ὄφιν ἐν λευκῷ πεδίῳ.

Οἱ Φλωρεντῖνοι ὑπεδέξαντο τὴν σημαίαν ταύτην μετὰ τῆς χαρᾶς τοῦ μίσους, ὅπερ πιστεύει ὅτι καθηγιασθῇ. Προσέθεντο μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστροῦ μικρὸν ἐρυθρὸν κρίνον. διότι ἐρυθρὸν κρίνον ἐν λευκῷ πεδίῳ ἦτο τὸ ἔμβλημα τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ Γουέλφων, ἐνθ' ὅ τῶν Γιβελλίνων ἦτο λευκὸν κρίνον ἐν ἐρυθρῷ πεδίῳ.

Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἰταλοὶ Γουέλφοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πάπαν καὶ τὸν κόμητα τῆς Προβηγκίας, ἀναχωρήσαντες ἐκ Βιτέρβου, ἐβάδιζον ἡνωμένοι καὶ ἐν τάξει πρὸς τὴν Ρώμην.

Ὁ Κλήμης, τὴν τοῦ ποντίφηκος στολὴν περιβεβλημένος, ἱππεύε λευκὸν ἵππον. Ὁ πολυτελής αὐτοῦ μανδύας ἦτο τόσον μέγας, ὥστε ἐκάλυπτεν οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἵππον του, — ἐξ οὗ λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Ἀλιγιέρης ἔγραψεν ὅ,τι ἔγραψεν ἐν τῷ 21 ἄσματι τοῦ Παραδείσου¹. Τὸ ἐρίππιον, κεκαλυμμένον ἔξωθεν δι' ὠραίου ἐρυθροῦ ἐριούχου, ἔφερε κεντητὰ χρυσοῦ ρόδα. Ἐξ ἐρυθροῦ ἐπίσης ἐριούχου, πεποικιλμένου διὰ χρυσοῦ ρόδων ἦτο καὶ ὁ μακρότατος κασὰς.

Ὁ Πάπας ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς μίτραν, ὁμοίαν πρὸς ἐκείνην, ἣν φέρουσι νῦν οἱ ἐπίσκοποι, διότι ἡ τιὰρα δὲν ἐκόσμη ἔτι τότε τοὺς ποντιφικούς κροτάφους, καὶ μόνον περὶ τὰ τέλη τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ἐποιήσατο πρῶτος χρῆσιν αὐτῆς ὁ Πάπας Βονιφάτιος Η', οὗ αἰωνία ἡ μνήμη, ἀμήν!

Ἐν τῇ ἀριστερᾷ, εἶχε τὴν ποιμαντικὴν ράβδον, ὁμοίαν πρὸς τὸν καλαύροπα τῶν ποιμένων, καὶ τοῦτο ὅπως ποιῇ κατὰ τὴν μετριοπάθειαν τῆς ἐξουσίας, ἥτις κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Ἰησοῦ ἐκυβέρνηα τοὺς πιστοὺς. Τὴν δεξιὰν εἶχεν ἀνυψωμένην, ὥσει εὐλογῶν... ἦτο δὲ τόσον πολὺ εἰθισμένος εἰς τὸ κίνημα τοῦτο, ὥστε ἠυλόγει καὶ ὅταν ἔτι οὐδεμίαν εὐλογίαν ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἔφερεν ὠραιοτάτας χειρίδας, αἵτινες ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ καλοῦνται χειροθήκαι, — ἐπὶ δὲ τοῦ δακτυλιώτου

τῆς δεξιᾶς καὶ ἔξωθεν τῆς χειρὶδος πολυτιμώτατον δακτύλιον. Δύο νέοι ἀκόλουθοι, πολυτελῶς ἐνδεδυμένοι, ἐβάδιζον ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἵππου του, κρατοῦντες τοὺς χαλινούς, ἀπὸ τῶν χρυσοῦν ἄκρων τῶν ὁποίων ἐκρέματο θύσανος ἐξ ὑσγινόβαφους μεταξῆς, καὶ ἐρρύθμιζον τὸ βῆμά του. Δεξιόθεν τοῦ Πάπα, ἐβάδιζε Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυός, φέρων πλήρη πανοπλίαν ἐκ χαλυβός, μετὰ θαυμασιῶν ἐκ χρυσοῦ ἀραβουργημάτων. Ἀντὶ κόρυθος ὁμως, ἔφερεν ἐπὶ κεφαλῆς τὸ στέμμα τοῦ κόμητος· ἐν χερσὶ δὲ χρυσὴν ράβδον πεποικιλμένην διὰ πολυτίμων λίθων· ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου του, ἐκρέματο, ἀνηρτημένος ἀπὸ πεποικιλμένης ταινίας, ὁ σταυρός, ὃν εἶχε δώσῃ αὐτῷ ὁ καρδινάλιος τοῦ Τοῦρ Σίμων — καὶ τοῦτο, ὅπως μαρτυρῇ εἰς πάντας τοὺς θέλοντας νὰ πιστεῦσωσιν, ὅτι οὐδὲν ἐγκόσμιον συμφέρον, ἀλλ' ἡ μεῖζων τῆς ἐκκλησίας δόξα ὤθει αὐτόν εἰς τὸν κατὰ τοῦ Μαμφρέδου πόλεμον. Χλαμύς, μὴ διαφέρουσα τῆς αὐτοκρατορικῆς, μεθ' ὑποραμματος ἐκ δέρματος σιθηρικοῦ σκυρίου, πεποικιλμένη δ' ἔξωθεν χρυσοῖς κρίναις, συνεπλήρου τὴν περιβολὴν του.

Ὁ ἵππος τοῦ ἦτο ὁ αὐτός, ὃν ἱππευεν εἰς πάσας τὰς ἐκστρατείας του. Γενναῖον ζῶον, λευκὸν ὡς ἡ χιών, γεννηθὲν ἐξ ἀραβικῆς ἵππου καὶ νορμανδοῦ ἐπιβήτορος. Οἱ σαρκοχόρες καὶ διεσταλμένοι ρῶθωνές του ἐφαίνοντο ὡσφραϊνόμενοι μακρόθεν τὴν μάχην. Ἐφαίνετο ζωγραφητός, τόσον ἦτο ὠραῖος καὶ θαυμασιῶς εὐμελής. Ἀλλ' συνεταράσσετο ὀχληρῶς ὑπὸ βαρὺν κασὰν ἐξ αἰγείου δέρματος, τῶν καλουμένων τότε κορδουαϊκῶν, κεκαλυμμένον δι' ἀραβουργημάτων καὶ δικτύου ἐκ χαλυβός.

Ὁ κόμης, ἰθύνων τὴν ἀκάθεκτον ὀρμὴν τοῦ ἵππου του, ἐδείκνυν ὅτι ἦτο ἀριστος ἱππεύς, καὶ ἐφαίνετο — καίπερ ἀπαθὴς τὴν μορφήν — καταλληλότερος ὅπως παροτρύνῃ αὐτόν, ἢ ὅπως τὸν χαλινάγῳ.

Ἀριστερόθεν τοῦ Πάπα ἐβάδιζεν ἡ κόμισσα Βεατρίκη ἐπὶ ἰσπανικοῦ κέλητος, ὅστις ὡσεὶ ἐνόει τὸν βαθμὸν τῆς ἱππευοσύνης, ἔσειεν ὑπερηφάνως τὴν χαίτην του καὶ ἐξετέλει διάφορα πηδήματα μετὰ πολλῆς τῆς χάριτος.

Ἡ γενναία ἐκείνη γυνή, ἀπαξιούσα νὰ ἐμπιστευθῇ τοὺς χαλινούς — ὡς ἦτο τότε συνήθεια — εἰς ἀκόλουθον, ὠδήγει αὐτὴ ἐκείνην τὸν ἵππον τῆς. Καίπερ, ὡς εἶπομεν, εἶχεν ἐνεχυρίασῃ τὴν πωλήσῃ μέγα μέρος τῶν κοσμημάτων τῆς, ὅπως συνδράμῃ τὸν σύζυγόν της ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐκείνῃ, ἀπελίποντο ὁμως αὐτῇ καὶ ἱκανὰ ἔτι πρὸς στολισμὸν τῆς. Περιστέθειον μετὰ χρυσοῦν πλακῶν περιέσφιγγε τὴν ὀσφύν τῆς, ἀκολουθοῦν τὸν φυσικὸν τοῦ σώματος σχηματισμὸν, ἄχρι τοῦ ἀνω μέρους τῶν πλευρῶν, ὅπου κατέληγε, κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ρωμαϊκῶν θωράκων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιστεθίου ἐκείνου, ἐκ χρυσοῦ λίθων, σαπφείρων, ρουβινίων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων, ἀπετελεῖτο κρίνον, ἐνθ' ὅ το λοιπὸν αὐτοῦ ἦτο ἐγκατεσπαρμένον διὰ ροδάκων, ὧν ἕκαστος ἀπετελεῖτο ἐκ

1. Καὶ τώρα οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐκκλησίας...

ἔχουν ἓνα μανδύα. ποῦ σκεπάζει

αὐτοὺς καὶ τ' ἄλλα τους... x' ἔτσι πάνε

αὐτοὺς ὡς ἀπουκάτου 'ς ἓνα δῆμα...

(«Παράδεισος» 21, 132—134).

πολυτίμων λιθαρίων διαφόρου χρώματος. Ἐφερε περὶ τὴν ὁσφὺν πολυτελεῖ ζώνην, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς ὁποίας ἐκρέματο βαλάντιον καὶ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ἐγχειρίδιον. Ἡ κυανὴ αὐτῆς ἐσθῆς, ὁμοία καθ' ὅλα πρὸς τὰ ἱμάτια τοῦ Καρόλου, ἦτο πεποικιλμένη διὰ χρυσῶν κρίνων.

Εἶχε τὴν κόμην διηρημένην εἰς πληθὺς βοστρύχων, καλυπτόντων μέρος τῶν παρειῶν αὐτῆς καὶ τοῦ τραχήλου, καὶ ἔφερον ἐπὶ κεφαλῆς στέμμα κομῆσεως.

Ἡ Βεατρίκη δὲν ἦτο ὥραία· ἀλλ' εἶχεν ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τὸ ἀνάστημα. Ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς διεφάνετο ἡ ἀόριστος ἐκείνη ἐξουσία, ἣν οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς πατέρας τῶν, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἑξίν τοῦ διατάττειν.

Τὸ συνωστιζόμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πληθὺς, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης δεσποίνης, ἀνευφήμησε, ἐκείνη δέ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα ἀκτινοβόλους ἐκ τῆς χαρᾶς, ἀνταπέδωκεν αὐτῷ μειδιῶσα τὸν χαιρετισμόν. Ὅπισθεν ἐβάδιζον οἱ πρῶτοι τῶν βαρόνων τῆς τε Προβηγκίας καὶ τῆς Γαλλίας, διαφόρους φέροντες περιβολὰς καὶ πανοπλίας, ὡς ὅπως περιγράφωμεν θὰ εἶχομεν ἀνάγκην χιλίων καὶ ἐπέκεινα σελίδων, πρὸς μεγίστην τῶν ἐκδοτῶν ἡμῶν βλάβην...

Μετὰ τοὺς βαρόνους, ἐβάδιζεν ὁ στρατὸς διηρημένος κατὰ τάγματα, ὧν ἕκαστον εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς ἱππότην καλλιστής ἀπολαύοντα στρατιωτικῆς φήμης.

Οὕτως ἐβάδισαν ἄχρι τοῦ Βακκάνου. Ἐκεῖ συνήντησαν διακοσίους ὀπλίτας φέροντας χλαμίδας ἐκ κυανοῦ καὶ λεπτοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος, πεποικιλμένους διὰ χρυσῶν κρίνων. Οὗτοι ἱππεύον μονόχροας ἵππους. Ἐχοντες δὲ τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὸ ἐρχόμενον στράτευμα, ἔμενον ἀκίνητοι, ἄχρις οὗ τοῦτο ἔφθασεν εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῶν τόξου βολῆς. Τότε ἐπτέρνισαν τοὺς ἵππους τῶν καὶ ἐταπείνωσαν τὰς λόγχας, ὡς εἴθελον νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν ἐρχομένων. Ἀλλ' αἰφνης ἔστησαν καὶ διαιρεθέντες ἐξετέλεσαν πλαστὴν μάχην, ἢ μᾶλλον πληθὺς μονομαχιῶν· ἀφοῦ δὲ ἀντήλλαξαν κτυπήματά τινα, ἀνύψωσαν τὰς λόγχας καὶ ἐσχημάτισαν μακρὰν δίοδον ἐκ συμπεπλεγμένων ὅπλων.

Εἶτα ἀνέμιχθησαν αὖθις, καὶ τίς μὲν αὐτῶν ἐξήρχετο τοῦ ὁμίλου, τίς δὲ εἰσῆρχετο εἰς αὐτὸν αὖθις, καὶ ἄλλοι ἔτρεχον πρὸς τὰ δεξιὰ, ἄλλοι πρὸς τὰ ἀριστερά· συνεπλέκοντο δὲ καὶ συνωθοῦντο, ὡς μυρμηκία, παριστῶντες θαυμασίαν ὄντως σύγχυσιν.

Ἀλλὰ, τοῦ σημείου δοθέντος, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἀπετέλεσαν τετράγωνον πλήρη ἢ κενά, εἰς σειρὰς κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἢ εἰς διαγωνίως τοποθετημένα ἀποσπάσματα.

Εἶτα νέαι συμπλοκαί, νέοι συνδυασμοὶ ποικιλότατοι, ὧν ἴσως ὅμοιοι οὐδέποτε ἐξετελέσθησαν ἐν τοῖς τόσον φημιζόμενοις χοροῖς τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ὁ Κάρολος νύχαιστίθη μεγάλως ἐκ

τοῦ ἀπροσδοκῆτου τούτου θαύματος, ὅπερ δὲν ἔπαυσεν, ἢ εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ περίπου μιλίων ἀπὸ τῆς Ρώμης, ὅτε οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἱππεῖς πτερνίσαντες τοὺς ἵππους τῶν ἐγένοντο ἄφαντοι. Ἀλλὰ μετὰ τὸ τέλος ὁδοῦ τινὸς ἄρκούντως μακρᾶς, ὁ κόμης ἐπανεῖδεν αὐτοὺς ἱσταμένους ἀκινήτους, ὡς καὶ τὴν πρώτην φοράν, ἔχοντας ὑψωμένας τὰς λόγχας καὶ φράσσοντας τὴν ὁδόν.

Οὐδ' ἐφαίνοντο διατεθειμένοι νὰ κινήθωσι, καίπερ πλησιάζοντες τοῦ στρατοῦ.

Ὁ Κάρολος περιέμενε μετὰ προσοχῆς νὰ ἴδῃ τί ἔμελλε νὰ συμβῇ.

Ἐπὶ τέλους, διαιρεθέντες, ἄφησαν ἐλευθέραν τὴν δίοδον εἰς μεγαλοπρεπῆ πρεσβείαν, ἀποτελουμένην ἐκ Ρωμαίων εὐπατριδῶν, οἵτινες φέροντες τοὺς ἐκ πορφύρων μεταξωτῶν μανδύας τῶν ἐπροχώρησαν ἄχρι τοῦ Ποντίφηκος, καὶ γονυπετήσαντες παρέδωκαν αὐτῷ τὰς χρυσᾶς τῆς πόλεως κλείδας. Εἶτα, ὡς ἐπισημότερος τῶν ἄλλων φαινόμενος, ζητήσας τὴν ἄδειαν, ἀπήγγειλε προσφώνησιν, ἥτις οὔτε λατινικὴ, οὔτε ἰταλικὴ ἦτο· ἀλλ' ἦν ἐκεῖνος ἐνόμιζε λατινικὴν. Ἡμεῖς βεβαίως δὲν θὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν ἐνταῦθα αὐτολεξεί. Ὁ ἀναγνώστης δέον ν' ἄρκεσθῇ μανθάνων ὅτι ἦτο χαμερπεστάτη καὶ δουλικὴ ἄχρις ἀηδίας, μεθ' ἧς δύναται νὰ φαντασθῇ αὐτὴν μόνος.

Διήρκεσε πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, καὶ ὁ μὲν ἐν οὐσίᾳ δὲν ἔλεγεν ἄλλο, ἢ ὅτι ἡ γενικὴ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν εὐγενῶν τῆς Ρώμης ἐπιθυμία ἦτο ὁ Κάρολος νὰ γείνη Ρωμαῖος Γερουσιαστῆς, ὥσπερ μὴ ἤρκει αὐτοῖς ἡ δεσποτεία τοῦ ποντίφηκος.

Ἐνταῦθα, ἀναγνώστα, ὅστις καὶ σὺ εἶσαι λαὸς καὶ ἴσως διὰ τοῦ παραδείγματος διορθωθῇ, σημείωσον ὅτι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ὁμοία πρεσβεία, ἀποσταλεῖσα εἰς τὸν Μαμφρέδην, ἐβεβαίον αὐτὸν ὅτι ἡ γενικὴ ἐπιθυμία τοῦ τε λαοῦ καὶ τῶν εὐπατριδῶν τῆς Ρώμης ἦτο νὰ ἐκλεχθῇ ἰσόβιος Ρωμαῖος Γερουσιαστῆς. Πόσον δὲ νύχαιστίθη ὁ Κλήμης ἐκ τῆς τοιαύτης πρὸς τὸν Κάρολον προσφορᾶς τῶν ὑπηκόων του, γινώσκει μόνος ὁ ἐτάζων τὰς καρδίας τῶν βροτῶν. Ἐν τῷ φανερῷ, ἐχάρη λίαν καὶ ἀπῆντησεν ὅτι προθύμως θὰ ἐξεπλήρου τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ταύτην. Τότε ἐφέρθη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο βωμάς, ἐφ' οὗ ἐτέθησαν πολλὰ ἅγια λείψανα καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ Πάπας ἀφίππευσε καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ κόμης καὶ πάντες οἱ τοῦ στρατοῦ. Γονυπετήσας πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἤρξατο νὰ προσεύχεται, τὴν δὲ προσευχὴν του ἐπανελάμβανον βαθμυδὸν πάντες οἱ περιεστώτες. Εἶτα ἐγερεῖς ἠρώτησε τὸν κόμητα, ἂν ἤθελε νὰ γείνη Γερουσιαστῆς τῆς Ρώμης· ὁ δὲ κόμης ἀπῆντησεν, ὅτι ἦτο πρόθυμος, ἂν εἰς τοῦτο νύχαισταιτο ἡ αὐτοῦ ἀγιότης.

Ὁ Κλήμης ἠνέφξε τότε τὸ βιβλίον τῶν ὀρκῶν καὶ διέταξεν αὐτὸν ἵνα ὀρκισθῇ· ὁ δὲ Κάρολος, ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀνέγνω:

«Ἡμεῖς, Κάρολος τῆς Γαλλίας, ἐλέφ Θεοῦ κόμης τῆς Ἀνδεγαυίας, τοῦ Φολ-

κακιέρι, τῆς Διγγουαδόκας καὶ τῆς Προβηγκίας κτλ. κτλ. ἐλευθέρῃ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν τῆς Ρώμης εὐπατριδῶν βουλήσει, ἐκλεχθέντες Γερουσιαστῆς τῆς Ρώμης, ὑποσχόμεθα, ὁμνύοντες ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, οὔτε ἔργῳ, οὔτε λόγῳ νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν μελῶν ἢ τῆς ζωῆς τοῦ ἐνδοξοτάτου, εὐσεβοῦς, καθολικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ ποντίφηκος Κλήμεντος τοῦ Δ', ἐπίσης καὶ τῶν διαδόχων του: νὰ ματαιώσωμεν τὰς κατ' αὐτοῦ συνωμοσίας: νὰ διατηρήσωμεν αὐτῷ τὴν κατοχὴν τῆς Παπασύνης καὶ τὴν ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῶν εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἀνηκόντων ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων: νὰ ἐξασφαλίζωμεν τοὺς τε καρδινάλιους καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν νὰ διατηρῶμεν τὴν ἀκεραιότητα τῶν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ρώμης ἀνηκουσῶν χωρῶν καὶ δικαιοδοσιῶν, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ πράττωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς μείζονα δόξαν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ.»

Μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν, ὁ Πάπας ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Κάρολον, τὰς κλείδας τῆς πόλεως, ἀναγνωρίζων αὐτὸν διὰ τούτου κοσμικὸν ἄρχοντα, τὸ ξίφος, διορίζων αὐτὸν οὕτω ἄρχηγόν τῶν στρατευμάτων του, καὶ ἐπὶ τέλους τὴν σημαίαν τοῦ ἀγίου Πέτρου, ἀνακηρύττων αὐτὸν διὰ τούτου προστατὴν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας.

Αἱ ἐπευφημίαι καὶ οἱ ἦχοι τῶν σαλπύγων ἠκούσθησαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ.

Ἡ νύξ ἦτο προκεχωρημένη, ὅτε ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν τῶν Καισάρων... Ἡ ὁδὸς ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένη. Πληθὺς λαμπάδων ἔκαλον ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῆς.

ὑπὸ τὴν πύλην ἦτο ἑορτασίμως κεκοσμημένον τὸ ἀμάξιον, ὅπερ τῷ 1026 ἐπενόησεν Ἐρβέρτος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μεδιολάνου, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς πολεμικὸν σύμβολον εἰς τὰς ἰταλικὰς πόλεις, καὶ οὐχὶ πρὸς τιμὴν τῶν ἐρχομένων, οὓς ὄφειλον ν' ἀπωθήσωσιν. Ἦτο δὲ τοῦτο ἀμάξιον, συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἢ καὶ περισσοτέρων βοῶν, λευκῶν καὶ παχυτάτων, κεκαλυμμένων δι' ὑσγινόβαφῶν ὑφασμάτων πολυτελῶς πεποικιλμένων.

Περὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ ἦτο διπλὴ σειρὰ βαθμίδων, διότι οἱ τροχοὶ ἐλειτούργουν ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἦσαν ἀργυρᾶ κηρόπηγια μετὰ κηρίων καταπληκτικῆς παχύτητος.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀμαξίου ὑψοῦτο ἱστός, ἐριούχῳ περιεζωσμένος, κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἐκρέματο χρυσοῦς Χριστός· εἰς δὲ τὴν κορυφὴν ἡ σημαία τῆς Ρώμης.

Τὰ κράσπεδα τῆς σημαίας ταύτης, ἅτινα ἐξεῖχον κατὰ δέκα καὶ ἐπέκεινα πήγεις τοῦ ἀμαξίου, ἐκράτουν ἀνυψωμένα διὰ λογχῶν δύο ἱππῶται πάνοπλοι ἐκ τοῦ εὐγενεστέρου τῆς Ρώμης αἵματος. Πληθὺς μικροτέρων συμβολικῶν σημαῖων περιεκύκλουν τὴν μεγάλην, ἐν αἷς ἐφαίνετο ἀπεικονισμένος λέων, σύμβολον τῆς ἱ-

σχύος, κατοπτριζομένη γυνή, σύμβολον τῆς συνέσεως, ἐτέρω στηριζομένη ἐπὶ κίονος καὶ φέρουσα πλαστιγγὰ ἐν χερσὶ, σύμβολον τῆς δικαιοσύνης, καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἀρεταί, ὥς κατ'ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ ρωμαϊκὸς λαὸς εἶχε μόνον ἐπὶ τῶν σημαίων.

Οἱ ἱππότες, μόλις εἶδον τὸν Πάπαν, τὸν κόμητα καὶ τὴν κόμησσαν πλησιάζοντας, προέβησαν βήματα τινα καὶ λίαν εὐφυνῶς ἐσχημάτισαν ὑπὲρ αὐτοὺς διὰ τῆς σημαίας εἰδός τι οὐρανοῦ.

Τὴ ἀμάξιον ἐκίνησε.

Πρῶτος διήλθε τὴν πύλην τῆς πόλεως ὁ Πάπας.

Αἱ ὁδοί, ἀνθεσιν ἐστρωμέναι, ἀνέδιδον γλυκεῖαν εὐωδίαν. Τὰ παράθυρα ἦσαν φωταγωγημένα καὶ κεκοσμημένα δι' ὠραίας ταπήτων. Ἐπλήρουν δ' αὐτὰ γυναικες, φέρουσαι ἐορτασίμους περιβολὰς καὶ ρίπτουσαι ἀφειδῶς ἄνθη, ἐκ τῶν τῆς ἐποχῆς, ἐπὶ τῶν Γάλλων ἱπποτῶν, οἵτινες, νέοι ἢ γέροντες, κατὰ τὴν φύσιν των, ἔστρεφον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὴν κεφαλὴν, μετὰ ταχύτητος ἐκκρεμοῦς· καὶ ὅτε ἐπετύγγανον νὰ διακρίνωσιν ὠραίαν τινὰ μορφήν, ἔνευον πρὸς αὐτὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐμειδίων, ἢ, κλίνοντες ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον, ἐπιθύρζον ἀλλήλους εἰς τὸ οὖς, Κύριος οἶδε ποίους λόγους. Ἐν τινὶ ὁδῷ, ἠκούοντο ἦχοι ὀργάνων καὶ ἄσματά, ἐφάνιντο δὲ γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ ἄνδρες πίνοντες καὶ διασκεδάζοντες. Ἐν ἐτέρῳ, θαυματοποιός, διὰ τῶν παιγνίων του, διεσκέδαζεν ὁμιλόν τινα λαοῦ, ὅστις ἔμενεν ἔκθαμβος ὡς ὑπὸ τὸ κράτος γοητείας, ἄχρις οὐ ἐκείνος περιερχόμενος μὲ τὸν δίσκον ἔκραζε: τὰ λεπτά σας! . . . Τότε, τίς ἐντεῦθεν, τίς ἐκεῖθεν, ἀπῆρχοντο πάντες πρὸς ἀναζήτησιν ἐτέρου θαυματοποιοῦ, μὴ καταλήξαντος ἔτι εἰς τὸ δυσάρεστον ἐκεῖνο σίμπερασμα.

Ἀλλαχοῦ, ἐν τῷ μέσῳ πλατείας, ἰστάμενος ἐπὶ τραπέζης, πυρσὸν δὲ παρὰ πόρας ἔχων καὶ τὸ λαοῦτον ἀπὸ τοῦ τραχήλου κρεμάμενον, αἰδός τις — ὡς ἴσως ἔπραττε καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁ τυφλὸς Ὅμηρος — ἦδε τὰς νίκας τοῦ Μεγάλου Καρόλου, τοῦ Ὁρλάνδου καὶ τῶν ἄλλων Παλαδίνων. — Ἐν μέσῳ δὲ τούτου λαοῦ διασκεδάζοντες — ὡς ὁ ὄφις ἐν μέσῳ τοῦ λειμῶνος, — ὠλίσθαιεν ὁ βαλαντιόμορος, καρκινωβατῶν, ἀποφεύγων τὸ φῶς, καὶ περιμένων κατὰ τὴν διαβάσιν τὸ θῦμα του, — διότι δέον νὰ πεισθῶμεν ὅτι ἐκ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι ἔσχον κεφαλὴν, ὅπως σκέπτονται, καὶ χεῖρας, ὅπως λαμβάνωσιν, ὑπῆρξαν κλέπτει, οἵτινες εἶναι ἡ συνήθης συνοδία τῶν ἀρχόντων, ὅταν οὗτοι εἰσέρχωνται ἐν πομπῇ εἰς τινα πόλιν. Οὕτω διελθόντες διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων θαυμάτων χαρὰς καὶ ἀγαλλίασεως, ὁ Πάπας, ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα, μετὰ τῶν πρώτων βαρόνων, ἀφίκοντο εἰς τὸ Λατερανόν. Ὁ στρατὸς εἶχεν ἤδη διαμοιρασθῆ εἰς τὰ καταλύματα, ἅτινα εἶχε παρασκευάσῃ αὐτῷ ἡ ρωμαϊκὴ πρόνοια. Ὁ Κάρολος, μετὰ τὸ δεῖπνον, αἰσθανόμενος τὸ θάρος τῆς κοπώσεως, περιέμενε

τὴν ἄδειαν τοῦ Κλήμεντος, ὅπως ἀποσυρθῇ· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν ζητήσῃ. Ὁ Κλήμης δὲν ἤθελε νὰ καταλύσῃ ὁ κόμης εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ εἰπῇ εἰς αὐτόν. Ἐπὶ τέλους, βλέπων ὅτι αὐτῷ ἀπέκειτο νὰ ὁμιλήσῃ, ἠγέρθη καὶ εἶπε:

— Κόμη, ἐπιθυμοῦμεν νὰ μαθετε ὅτι οὐδεὶς καθολικὸς, ὅσον ἰσχυρὸς καὶ πλούσιος καὶ ἂν ἦτο, κατέλυσεν ἄχρὶ τοῦδε ἐν τῷ ἡμετέρῳ μεγάρῳ τοῦ Λατερανοῦ. Τοῦτο δὲ εἰς τεκμήριον σεβασμοῦ, οὐχὶ τόσο πρὸς ἡμᾶς, οἵτινες εἴμεθα ὁ δούλος τῶν δούλων, ἀλλὰ πρὸς τὸν Ὑψιστον δυνάστην ἀντιπροσωπεύσωμεν. Ὅ,τι δὲ ἀπεφασίσθη τόσο συντελὲς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προκατόχων καὶ ἐσθλάσθησαν τόσοι αὐτοκράτορες δὲν ἐννοοῦμεν νὰ καταργήσωμεν. Ὁθεν ἔξελθε ἐντεῦθεν, προσφιλέστατέ μοι υἱέ, ἄνευ δυσθυμίας. Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει πλῆθος ἄλλων μεγάρων, μὴ ἐλαττωμένων τοῦ ἡμετέρου τούτου κατὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ἀναχωρῶν δὲ πείσθητι ὅτι δὲν θέλομεν νὰ σὲ κατασιχνώμεν· ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ διαφυλάξωμεν τὴν φήμην, ἥτις τόσα περὶ σοῦ διακηρύσσει ἀγαθὰ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον.

Ὁ Κάρολος, καίπερ ἡκιστα διατεθειμένος ἵνα ὑποφέρῃ τὰ τοιαῦτα παπικὰ μεγαλεῖα, ὡς ἀπέδειξε μετὰ τινα ἔτη διὰ τῆς ἀγερῶχου ἀπαντήσεώς του πρὸς τὸν πάπαν Νικόλαον Γ' τὸν Ὁρσίνην, ἀπῆλθεν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης, κατὰ τὸ φαινόμενον, δυσαρρεσκείας τοῦ Λατερανοῦ καὶ κατέλυσε ἐν ἐτέρῳ μεγάρῳ. Ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας, συνετὸς ὢν ἄνθρωπος, ἐνόησε ὅτι συμμορφούμενός τις ἀπαξ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου, ὅπως εἰς τὸ ἐξῆς πράττει πάντοτε κατὰ βούλησιν ἰδίαν, πράττει τι, ὅπερ ἕκαστος δύναται ν' ἀποδεχθῇ ἄνευ ἀντιρρήσεως.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

[Συνέχεια]

Ἀνεμνήσθη μετὰ μελαγχολίας τῶν παρελθόντων χρόνων, καθ' οὓς δὲν ἐκοιμάτο μετὰ τὸ γεῦμα, αἱ δὲ γυναῖκες εὕρισκον αὐτὸν πάντοτε πρόθυμον νὰ διαλέγηται εὐφυνῶς, ἢ διατεθειμένον νὰ στροβιλιζῇ μετ' αὐτῶν. Ἐροῦσεν ἂν βλέμμα ἐν τῷ κατόπρῳ, καὶ εἶδεν ὄψιν ἐρυθρὰν καὶ μύστακας καταλεύκους. Δὲν ἦτο βεβαίως πλέον ὁ ζῶντος ἐκεῖνος ὑπολοχαγὸς μὲ τὸ εὐκαμπτον ἄναστημα, ὁ αἰετοπτεροειδὲς εἰς Groix-de-Berny. Ἐρρίφθη ἐπὶ τινος κλιντήρος καὶ ἀνήψε σιγάρον. Διαλογιζόμενος καὶ ἀκολουθῶν τῷ κυνῷ καπνῷ ὅστις διὰ πλείστων ἐλιγμῶν ἀνέβαινε πρὸς

τὴν ὀροφὴν, ἔστη ἐν τῷ περιπτέρῳ, ἐσκέφθη ὅτι τὴν πρωΐαν ἐν αὐτῷ παρεσύρθη λίαν καὶ δυσπρόστησε τὴν Σάρραν, ἣν καὶ ἐδικαίου. Τὸ κτηνώδες μέρος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εὐερέθιστον. Ὄφειλεν οὗτος ἐν τῇ ἡλικίᾳ του, νὰ λάβῃ στάσιν Romeo ἀπέναντι τῆς Giuglietta στηρίζων τὴν γυναικὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς ἀξιολατρεύτου ταύτης κόρης, οἶνει εἰκοσαέτης ἐρωμένος; Εἰμὴ βδελυκτός, ἐφάνη οὐχ ἦτο γελῶτος. Καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐσπέραν, μὴ δὲν ἔσχε ἐρωτοτρόπους δι' αὐτὴν ἰδέας; Τὰυτα λοιπὸν ἦσαν τ' ἀποτελέσματα τῆς λογικῆς καὶ τῆς πείρας του; Καὶ οὕτω πράττων ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸ, ὅπερ εἶχεν ἀναπτύξῃ τῷ Μερλώ, πρόγραμμα, ὅτε ἐπολέμει οὗτος τοὺς περὶ ἐνώσεως τῶν σκοποῦς; «Θέλω ἔχειν, εἶπε, θυγατέρα περιπτύξουσιν τὸ γῆρας μου διὰ φροντίδων καὶ περιθάλψεων». Ἀ! ἐὰν ἀληθῶς ἐφέρετο αὐτῇ ὡς πατήρ! Ἀν ἡδύνατο νὰ ἐλπιζῇ κατοχὴν τῆς ἀξιολατρεύτου ταύτης γυναικός, δὲν ὀφείλε νὰ θεραπεύῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἀβρᾶς συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς τρυφερᾶς ἀρροσιώσεώς του! Ἠλπίζεν ὅτι ἔχει δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς ἄλλως ἢ διὰ τῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν περιποιήσεών του ἀπαύστως ἀνανεουμένων! Ἐπετρέπετο αὐτῷ νὰ φαντάζεται ὅτι δύναται ν' ἀποκτήσῃ τοιαῦτα δι' ἔρωτος; Ἐφάνη λοιπὸν τὴν πρωΐαν, κτηνώδης, χυδαῖος, δρασὺς ὡς ἔδρασε, καὶ ἀπολέσας ἐν μιᾷ στιγμῇ, πᾶσαν τὴν ὀνειροποληθεῖσαν εὐδαιμονίαν. Ὑπεσχέθη αὐτῷ ὅτι ἔσται ἐφεξῆς, καρτερικὸς, πατρικὸς καὶ ἂν ἡ Σάρρα ἔμελλε ν' ἀνήκῃ αὐτῷ, νὰ ἐλκύσῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκαλίας του. Ἡ Σελήνη ἐπηγεγύρου τοὺς σκοτεινὰς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου, ἐξ ὧν ἠκούετο τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνος. Γαλήνη ἀπόλυτος ἐπεκράτει καί, ἐν τῇ σιγῇ, ἀντήχει μόνον ὁ κρότος φορταμάξης εἰς ἐνὸς χιλιόμετρον ἀπόστασιν διερχομένης. Ὁ κόμης θυμηδῶς ἀνέπνευσε τὸν καθαρὸν ἀέρα, καὶ τοι δὲ οὐδέποτε εἶχε παραδοθῇ εἰς ρεμβασμόν, ἡρείσθη ἤδη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, παρατηρῶν τοὺς ἀπαστράπτοντας ἐν διαφανεί οὐρανῷ ἀστέρας καὶ διαλογιζόμενος. Ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του ἠσθάνετο ἀόριστόν τινα χαρὰν ἐκχειλίζουσαν. Εὕρισκε τὸν βίον ὠραῖον, τὴν φύσιν γοητευτικὴν, ἐπαγωγόν.

Ἐστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος ἐνθα εὕρισκετο τὸ δωμάτιον τῆς νεαρᾶς συζύγου του. Τὰ παράθυρα εἰσέτι ἐφωτίζοντο. Ἐφαντάσθη αὐτὴν, ἐπὶ τῆς μεγάλης κλίνης τῆς, ἐξηπλωμένην, ἐν ἐπιχαρίτῳ ἀταξίᾳ, ὑπὸ τὰς κεντητὰς συνδόνας τῆς, ἔχουσαν τὸν ἕνα γυμνὸν βραχιόνά ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ἐκ τριχάπτων περιβαλλομένου καὶ ἀναγινώσκουσιν πρὶν ἢ ἀποκοιμηθῇ. Εἶδε διὰ τῆς σκέψεως, τὰς μικρὰς ἐμβάδας κειμένας ἐπὶ τῆς λευκῆς χρησιμευούσης ὡς τάπητος ἀρκοδορᾶς, ἐπὶ δὲ ἀνακλιντροῦ τινος ἐριμμένην τὴν ἐσθῆτα διατηροῦσαν ἀκόμη ἐν ταῖς πτυχαῖς αὐτῆς τὴν θερμότητα καὶ τὸ ἀρώμα τῆς νεαρᾶς γυναικός. Αἱ ἐξ ἀπαλοῦ κυανοῦ